

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/43

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/7210

Karar No. 2023/5673

Tarihi: 13.04.2023

●**TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TESPİTİNE YETKİSİZ MAHKEMEDE KÖTÜ NİYETLİ İTİRAZ**
●**KÖTÜ NİYETLİ İTİRAZ NEDENİYLE DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİNİN GEREKTİĞİ**

ÖZETİ 6356 sayılı Kanun hükümlerine göre yetki tespiti ve toplu görüşme sürecine dair sürecin bir çoğunda kesin ve düzenleyici süreler öngörülmüştür. Kanun koyucunun amacının, toplu iş sözleşmesinin en kısa sürede imzalanması ve işçilerin toplu iş sözleşmesinde kararlaştırılacak haklarına kavuşmaları olduğu gözetildiğinde kesin ve düzenleyici süreler aracılığı ile toplu iş sözleşmesinin ivedi şekilde imzalanmasının amaçlandığı ifade edilebilir. Ayrıca yetki tespitine itirazın somut deliller veya olgulara istinaden yapılması gerektiğine dair hükmün de aynı amacın gerçekleşmesi için düzenlendiği şüphesizdir.

Yine 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinde yetki tespitine itirazın, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durduracağına açıkça düzenlemesi de yetki tespitine itirazın ivedi şekilde sonuçlandırılması gerektiğini gösteren açık düzenlemelerdendir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre belirtmek gerekir ki somut uyuşmazlıkta işyeri toplu iş sözleşmesi yetki tespitine itiraz edildiğinden, 6356 sayılı Kanun'un 79 uncu ve 2 nci maddeleri gereğince kesin yetkili mahkemenin Manisa İş Mahkemesi olduğu açıktır. Nitekim İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararında da bu hususlar açıklanmıştır.

Hâl böyle olmakla birlikte, ivedi şekilde sonuçlandırılması gereken yetki tespitine itiraz istemine ilişkin somut uyuşmazlıkta, açık bir şekilde Mahkemenin yetkisiz olmasına karşın davacı vekili tarafından temyiz yoluna başvurulması kötünüyetlidir. Bu itibarla İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararları isabetli olmakla birlikte, davacı vekili tarafından temyiz talebinin kötünüyetle yapıldığının anlaşılmasına göre davacının 5.000,00 TL disiplin para cezasına mahkum edilmesi gerekmiştir.

Taraflar arasındaki yetki tespitine itiraz davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince yetkisizlik kararı verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esaslan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; Sendika ile müvekkili Şirketin aynı işkolunda bulunmadığını, müvekkili Şirketin aynı adresteki Pilenpak Ambalaj San. ve Tic. AŞ'nin alt işvereni olarak faaliyet gösterdiğini, müvekkili Şirketin imalatını yaptığı gerek silindirlerin gerekse bu iş için kullanılan ham maddelerin davalı Sendikanın işkoluna giren hiçbir iş ile ilgisi bulunmadığını, yetki tespitinde 26 olarak gösterilen sendika üye sayısının doğru olmadığını, bilirkişi marifetiyle inceleme yapılması gerektiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 12.05.2022 tarihli ve 128266 sayılı yetki tespit yazısının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vekili cevap dilekçesinde; Bakanlık tarafından yapılan incelemeler neticesinde işverenin Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK)yapmış olduğu işçi ve işyerine ait bildireler doğrultusunda yetki tespit işlemlerini tertip etmek için kullanılan yetki tespit sistemine gelen bilgiler kapsamında işverene ait yetki tespiti için başvuran sendika ile aynı işkolunda bulunan bir işyerinin ve bu işyerinde yetki tespit başvuru tarihi itibarıyla çalışan sayısının 40 olduğunu, işçilerin e-Devlet üzerinden üyelik ve üyelikten çekilme başvuruları ile sisteme yansıyan bilgiler kapsamında 26 işçinin başvuru tarihi itibarıyla yetki tespiti için başvuran sendikaya üye olduğunu, bu doğrultuda 12.05.2022 tarihli ve 128266 sayılı olumlu yetki tespit yazısının taraflara gönderildiğini, dava dilekçesinde ileri sürülen iddialara katılma imkânı bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer

sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

2. Diğer davalı, davaya cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Bakanlığın yetki tespitine itiraz davasının Çalışma İl Müdürlüğünün bulunduğu yer mahkemesince görülmesi gerektiği, Manisa Çalışma İl Müdürlüğünün yargı alanı olarak Manisa Adliyesi yargı çevresi içinde bulunduğu, kamu düzeni ile ilgili yetkinin kendiliğinden dikkate alındığı gerekçesiyle Mahkemenin yetkisizliğine, karar kesinleştiğinde yasal süresi içerisinde başvurulması hâlinde dosyanın yetkili Manisa Nöbetçi İş Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; somut olayda İstanbul Anadolu İş Mahkemelerinin yetkili olduğunu, Mahkemenin bu durumun aksine Manisa İş Mahkemelerini yetkili olarak göstermiş olmasının doğru olmadığını, kanundaki yetki kuralının kamu düzeni ile ilgili olmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belge ve delillere göre İlk Derece Mahkemesinin uyuşmazlık konusu hukuki ilişki ve hususları nitelemesi, dosyadaki verilerle çelişmeyen tespitleri, delilleri takdir ve değerlendirmesi, uyuşmazlığın çözümü için gereken hukuk kurallarını uygulaması, uyuşmazlık konusu hususları gerekçelendirmesi isabetli olup kamu düzenine aykırı bir husus da tespit edilmediği gerekçesiyle başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; istinaf dilekçesinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41 inci ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz davasında yetkili mahkemenin belirlenmesine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" kenar başlıklı 53 üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler."

2. 6356 sayılı Kanun'un "Tanımlar" kenar başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şu şekildedir:

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

c) Görevli makam: İşyeri toplu iş sözleşmesi için işyerinin, işletme toplu iş sözleşmesi için işletme merkezinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünü, aynı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün yetki alanına giren işyerleri için yapılacak grup toplu iş sözleşmelerinde bu işyerlerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünü, birden fazla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün yetki alanına giren işyerlerini kapsayacak grup toplu iş sözleşmesi için ise Bakanlık,

...

ifade eder."

3. 6356 sayılı Kanun'un "Yetki" kenar başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

"Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir."

4. 6356 sayılı Kanun'un "Yetki tespiti için başvuru" kenar başlıklı 42 nci maddesi aşağıdaki şekildedir:

"(1) Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir.

(2) Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir.

(3) İşçi sendikasının yetki şartlarına sahip olmadığına ya da işyerinde yetki şartlarına sahip bir işçi sendikasının bulunmadığının tespiti hâlinde, bu bilgiler sadece başvuruyu yapan tarafa bildirilir.

(4) Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz.

(5) Yetki tespiti ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir."

5. 6356 sayılı Kanun'un "Yetki itirazı" kenar başlıklı 43 üncü maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

“(1) Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir.”

6. 6356 sayılı Kanun'un “Görevli ve yetkili mahkeme” kenar başlıklı 79 uncu maddesi de şöyledir:

“(1) Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar iş davalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkemelerde görülür. Ancak yedinci ila on birinci bölümlerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar için, görevli makamın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.”

7. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) “Kötüniyetle temyiz” kenar başlıklı 368 inci maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

“Temyiz talebinin kötüniyetle yapıldığı anlaşılırsa Yargıtay'ca 329 uncu madde hükümleri uygulanır.”

8. 6100 sayılı Kanun'un “Kötüniyetle veya haksız dava açılmasının sonuçları” kenar başlıklı 329 uncu maddesinin ikinci fıkrası da şöyledir:

“...

Kötüniyet sahibi davalı veya hiçbir hakeki olmadığı hâlde dava açan taraf, bundan başka beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası ile mahkûm edilebilir. Bu hâllere vekil sebebiyet vermiş ise disiplin para cezası vekil hakekinda uygulanır.”

9. 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

3. Dairemizce ikinci olarak davacı temyizinin kötüniyetli olup olmadığı hususu ele alınmıştır.

6356 sayılı Kanun hükümlerine göre yetki tespiti ve toplu görüşme sürecine dair sürecin bir çoğunda kesin ve düzenleyici süreler öngörülmüştür. Kanun koyucunun amacının, toplu iş sözleşmesinin en kısa sürede imzalanması ve işçilerin toplu iş sözleşmesinde kararlaştırılacak haklarına kavuşmaları olduğu gözetildiğinde kesin ve düzenleyici süreler aracılığı ile toplu iş sözleşmesinin ivedi şekilde imzalanmasının amaçlandığı ifade edilebilir. Ayrıca yetki tespitine itirazın somut

deliller veya olgulara istinaden yapılması gerektiğine dair hükmün de aynı amacın gerçekleşmesi için düzenlendiği şüphesizdir.

4. Yine 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinde yetki tespitine itirazın, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durduracağını açıkça düzenlemesi de yetki tespitine itirazın ivedi şekilde sonuçlandırılması gerektiğini gösteren açık düzenlemelerdendir.

5. Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre belirtmek gerekir ki somut uyuşmazlıkta işyeri toplu iş sözleşmesi yetki tespitine itiraz edildiğinden, 6356 sayılı Kanun'un 79 uncu ve 2 nci maddeleri gereğince kesin yetkili mahkemenin Manisa İş Mahkemesi olduğu açıktır. Nitekim İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararında da bu hususlar açıklanmıştır.

6. Hâl böyle olmakla birlikte, ivedi şekilde sonuçlandırılması gereken yetki tespitine itiraz istemine ilişkin somut uyuşmazlıkta, açık bir şekilde Mahkemenin yetkisiz olmasına karşın davacı vekili tarafından temyiz yoluna başvurulması kötünietlidir. Bu itibarla İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararları isabetli olmakla birlikte, davacı vekili tarafından temyiz talebinin kötünietle yapıldığının anlaşılmasına göre davacının 5.000,00 TL disiplin para cezasına mahkum edilmesi gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca **ONANMASINA**,

2. 6100 sayılı Kanun'un 368 inci maddesi yollaması ile 329 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince davacının 5.000,00 TL disiplin para cezası ile **CEZALANDIRILMASINA**, para cezasının infazının İlk Derece Mahkemesince sağlanmasına,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

13.04.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.